

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Tisztelt Elnök Urak!

Tisztelt Főpolgármester Úr!

Kedves Kutatótársak!

Kedves Vendégeink!

Freund Tamás elnök úr az imént arról beszélt, hogy egy fa egyszerre kapcsol bennünket a múlthoz és a jövőhöz. Ez a gondolat különösen releváns a Magyar Tudományos Akadémia bicentenáriumának évében.

A platán nagyra nő, hosszú életű, erős árnyékot ad. Magyarországi elterjedését elsősorban József nádornak köszönheti: az ő alcsútdobozi birtokáról származó platáncsemeték kerültek főúri kertekbe és közparkokba a 19. század elején. A platánok mellett sok egyebet is köszönhetünk József nádornak, például azt is, hogy Széchenyi felajánlása nyomán az Akadémia alapítását is támogatta 10 ezer forinttal.

De az előttünk álló fa és az Akadémia között nem ez az egyetlen kapcsolat. Ha ez a platán valóban kétszáz éves, akkor nagyjából egyidős az Akadémiával. Átélt az 1838-as jeges árvizet, túlélte a háborúkat, építkezéseket és pusztításokat. Sok mindent, amit az Akadémia is átélt a maga történetében.

A platán azért is találó jelkép, mert kérge folyamatosan leválik, és alatta új réteg jelenik meg. A fa ettől nem veszít önmagából; éppen így marad élő. Megőrzi gyökérzetét, törzsét, tartását, miközben láthatóan megújul.

Az Akadémia előtt is ez a feladat áll. Meg kell őriznie azt, ami kétszáz év alatt értékké vált: a tudomány szabadságát, a hitelességet, a teljesítmény tiszteletét, a magyar nyelv és kultúra szolgálatát. De közben meg is kell újulnia. Figyelnie kell azokra a kutatói nemzedékekre, amelyek ma más eszközökkel más nemzetközi térben dolgoznak, mint elődeik. Be kell vonnia a fiatalokat, a

pályájuk elején és közepén járó kutatókat, és nyitottnak kell lennie azokra a kérdésekre, amelyeket a 21. század tesz fel a tudománynak.

Egy fa önmagában még nem park vagy erdő. Itt, a Szigeten ennek az egyedi fának a szépsége is a park többi növényével együtt teljesedik ki. Az Akadémia sem önmagában erős, hanem a tudomány többi intézménye és az azokat működtető kutatók közössége által.

A Tudomány Fája számomra nem egy emlékmű, hanem egy felhívás. Emlékeztet a feladatra, ami az Akadémia előtt áll, és amit bizalommal, következetes munkával és felelősséggel kell végeznünk.

Kívánom, hogy ez a platán még sokáig álljon itt a Margitszigeten, és emlékeztessen bennünket arra, hogy a múlt tisztelete és a megújulás képessége együtt ad tartást egy intézménynek – és együtt ad jövőt a magyar tudománynak.

Köszönöm, hogy meghallgattak.